

րակ սրբազան հայրը, թե եկեղեցականները ի պաշտոնե արդեն կանգամակցին վարչության կազմին, թեմի կանոնագրի 7-րդ հոդվածի տրամադրության համաձայն, և թե, վարչական անդամներու թիվը 7-են 5-ի իջեցնելու համար զանց առնված է քահանա հայրերու անվան հիշատակումը: Սրբազան հայրը բավարար նկատելով բացատրագիրը, վավերացուց Բրազիլահայ թեմի նորընտիր Կեդրոնական վարչության խորհուրդը, — ըստ կանոնագրի, — հետևյալ կարգով. արժանապատիվ Տ. Ծղնիկ ավագ քահանա վարդապետ՝ նախագահ, Տ. Աստվածատուր քահանա Գասապյան՝ եկեղեցական անդամ, տիար Անդրեաս Ճաֆերյան՝ առաջին ատենապետ, տիար Բեռտո Նազարյան՝ երկրորդ ատենապետ, տիար Գարեգին Բյուֆենքճյան՝ առաջին ատենադպիր, տիար Աբրահամ Դավթյան՝ երկրորդ ատենադպիր, տիար Ռուբեն Քյուրքճյան՝ առաջին գանձապահ, տիար Միհրան Պոլաճյան՝ երկրորդ գանձապահ, տիար Նրվանդ Գալեմբյարյան՝ խորհրդական:

Հաստատելով նորընտիր Կեդրոնական վարչական խորհուրդը, Պատվիրակ սրբազան հայրը կօրհնե բոլոր անդամները, մաղթելով անոնց իմաստություն, որպեսզի հեռատեսությամբ վարեն Բրազիլահայ մեր թեմի կրոնական, կրթական և ազգային գործերը, հօգուտ մեր սիրելի ժողովուրդին և նոր սերունդի հայեցի դաստիարակության, ի պայծառություն Հայաստանայց Եկեղեցվո և ի փառս Աստուծո:

ԳՈՐԴՈՐԱՅԻ ՎԱՐՉՈՒԹՅՈՒՆ.— Գորդորայի հոգևոր հովիվ արժանապատիվ Տ. Նրվանդ

քահանա Դարբինյան, հանուն Գորդորայի հայ գաղութին, նորին Սրբազնության կհղեր ներկա շրջանի համար ընտրված վարչական կազմի անվանացանկը՝ առ ի վավերացում:

Մարտ 17 թվակիր հաստատագրով, Պատվիրակ սրբազան հայրը վավերացուց Գորդորայի Հայ գաղութային միության նորընտիր վարչության կազմը, հետևյալ կարգով. արժանապատիվ Տ. Նրվանդ քահանա Դարբինյան՝ նախագահ, տիար Թորոս Օրենքյան՝ ատենապետ, տիար Նազարեթ Էվսանյան՝ փոխ ատենապետ, տիար Ասատուր Ապրազյան՝ ատենադպիր, տիար Սուրեն Թորգոմյան՝ փոխ ատենադպիր, տիար Ավետիս Մյուրեքյան՝ գանձապահ, տիար Կարապետ Ազատյան՝ խորհրդական, տիար Միհրան Քյուրդյան՝ խորհրդական:

Պատվիրակ սրբազան հայրը կօրհնե նորընտիր վարչության բոլոր անդամները, մաղթելով, որ համերաշխ սիրով ու եռանդով աշխատին Գորդորայի մեր սիրելի ժողովուրդին կրոնական, հոգևոր ու կրթական գործին հառաջդիմության համար: Եվ կակնկալե, որ նորընտիր վարչությունը աշխատի իրագործել տեղվույն հայ դպրոցի շինության ծրագիրը, որուն համար անցյալ նոյեմբերին սրբազան հոր ներկայության եղան ավելի քան 42.000 պեսոյի խոստումներ, կմաղթե պատվարժան վարչության աստվածային օրհնություններ և հաջողություն իրենց եկեղեցանվիր և ազգանվիր ծառայության մեջ:

(Բուենոս-Այրես, «ՆՈՏ ԿԵԴՐՈՆ», 1955 թ., մայիս)

Ա Ր Ա Մ Ե Ր Ե Մ Յ Ա Ն

(Գրական-հասարակական 35-ամյա գործունեության առթիվ)

Վերջերս Սփյուռքում նշվեց հայտնի բանասեր-հայագետ Արամ Երեմյանի բանասիրական-գրական, հասարակական-ուսուցչական բեղմնավոր գործունեության 35 տարին:

Արամ Երեմյանը մեր հին սերնդի այն ներկայացուցիչներից է, որոնք ստացել են հիմնավոր լուրջ կրթություն և պատրաստություն: Բավական է ասել, որ նա իր ժամանակին սովորել է Կալկաթայի հայոց Մարդասիրական ճեմարանում, որտեղ նա օգտըվել է ճեմարանի մատենադարանի հարուստ ձեռագրերից, ապա հետևել է Վիեննայի համալսարանի պատմա-բանասիրական դասընթացին, հանգամանորեն ուսումնասիրելով Մխիթարյան հայրերի մատենադարանի հայկական հարուստ ձեռագրերը:

1915 թվականից Երեմյանը հաստատվել է Իրանի Սպահան նահանգի Նոր-Ջուղա հայաքանակ քաղաքում:

Հաստատվելով հայ ազգագրագետին և բանասերին հարուստ նյութ մատակարարող Պարսկաստանի այս նշանավոր հայկական անցյալ ունեցող քաղաքում, երիտասարդ և ավյուճով լեցուն Երեմյանը միժ խանդավառությամբ լծվում է գիտական-բանասիրական լուրջ որոնումների և աշխատանքների: Նա մտնում է ժողովուրդի մեջ, ուսումնասիրում նրա բարքերը, սովորությունները, մասնակից լինելով նրա ուրախություններին, ցավերին, նրա առօրյա կյանքին և աշխատանքին: Անխոնջ բանասերը իր մեղվաշան աշխատանքի շնորհիվ կարողանում է այդ

տարիներին երկու ստվար հատորների մեջ ամփոփել հայ ժողովրդի անգիր բանահյուսության թանկագին գանձերը, «Զարմահայի հայ ժողովրդական բանահյուսությունից» (տպ. Վիեննա, 1923 թ.) և «Փշրանքներ Զուղահայ բանահյուսությունից» (տպ. Վիեննա, 1930 թ.) Այս ստվարածավալ դիտական-բանասիրական աշխատությունները արժանացան հայ առաջավոր մտավորականության անկեղծ հիացմանը և գովասանքին:

Երեմյանը սակայն չի բավարարվում միայն ժողովրդական բանահյուսության նմուշների հավաքումով: Նա ուսումնասիրում է Պարսկաստանի իր ապրած հայաշատ շրջանի ազգագրական հետաքրքիր և հարուստ նյութերը, հրատարակելով «Մպահանի Զարմահայ գավառը» հատորը, որը նույնպես արժանանում է բարձր գնահատանքի: Այս շրջանում Երեմյանի կատարած երկրորդ ամենալուրջ աշխատանքը կարելի է համարել նրա հայ աշուղների գործերի ուսումնասիրությունը, որը հեղինակի համառ պրպտումների և հետազոտման տքնաջան աշխատանքի արդյունքն է: Մեկ առ մեկ հավաքելով ժամանակի մոռացության փոշու տակից մինչ այդ անհայտ մնացած հայ բանաստեղծ-աշուղների գործերը, նա դրանք դարձրեց ընթերցող հասարակության սեփականությունը: Երեմյանի այս աշխատության կապակցությամբ չի կարելի մոռանալ մի կարևոր հանգամանք, այն, որ Երեմյանը կարողացավ ապացուցել իր գիտական, պատմաբանական համեմատական մեթոդով, որ հայ աշուղական բանահյուսությունը միանգամայն ինքնուրույն, ինքնատիպ է, ունեցել է իր զարգացման ուրույն օրինաչափությունը և չի ենթարկվել պարսկական կամ թյուրքական բանահյուսության ազդեցությանը, ինչպես ոմանք պնդում են, պաշտպանելով սխալ տեսակետ այդ հարցում:

Արամ Երեմյանը 1928 թվականին փոխադրվում է Հայաստան: Նրա վրա խորունկ ապավորություն է թողնում հայրենի երկրի մշակութային բազմակողմանի կյանքը: Երեմյանում նա վարում է տարբեր պաշտոններ. մեկ նրան տեսնում ենք Պետական թանգարանի գիտական հսկիչ, մեկ խմբագրում է «Սեան» երաժշտական ժողովածուն:

Արամ Երեմյանի պատմա-բանասիրական երկերի զուլա գործոցը նրա «Ռուսահայ թատրոնի պատմությունը» խորագրով 754 էջանոց պատկանելի հատորն է, որն իսկապես հավաստում է հեղինակի մեծ արժանավորությունները որպես բազմաճյուղ առնչող բանասերի:

Արամ Երեմյանի գրելը բիղուն է և վաստակը՝ բազմազան. նրա երկերի թիվը 30-ից ավելի է, բազմաթիվ պարբերականներում, հանդեսներում, թերթերում հրատարակվել են նրա հոդվածները, որոնց նյութերը բազմազան են, նրանք ընդգրկում են ժողովրդական ստեղծագործության, անցյալի որևէ գրողի, երաժշտի, մանրանկարչի, ծաղկողի գործի ծանոթությունը, վերադնահատումը, արժեքավորումը:

Արամ Երեմյանը պարբերաբար իր շահեկան հոդվածներով աշխատակցում է Մայր Աթոռի պաշտոնաթերթ «Էջմիածին» ամսագրին, հարստացնելով նրա պատմա-բանասիրական բաժինը:

Իր կյանքի վերջին 35 տարիների ընթացքում Երեմյանը աշխատակցել է բազմաթիվ հայ պարբերականների, որոնք հրատարակվել են Թիֆլիսում, Բաքվում, Վիեննայում, Վենետիկում, Փարիզում, Կոստանդնուպոլսում, Իրանում, Անթիոխիայում, Էջմիածնում: Երեմյանը երկար ժամանակ զբաղվել է նաև ուսուցչական-մանկավարժական գործունեությամբ:

Երեմյանը կյանքի խրախուսելի և փառավոր ուղի է անցել: Վեր դասելով հասարակական օգտավետ աշխատանքը ամեն ինչից, նա զարմանալի աշխատասիրությամբ, հայ Հայրենիքին և հայ ժողովրդին նվիրված սիրով իր արժանավոր լուսն է մտցրել գրականության, պատմության, արվեստի, բանահյուսության այն մեծ, հարուստ և գեղեցիկ գանձարանը, որը պատկանում է հայ ժողովրդին:

Ստեղծագործական նոր հաջողություններ են ցանկանում հայ ժողովրդի հայրենասեր, անխոնջ և մեղմալի մշակին՝ իր պատմաբանասիրական հետադա աշխատանքներում:

Ռ. Մ.

